

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tervetuloa korkeakoulujen ohjauksen ja rahoituksen kehittämisen iltapäiväkahveille!

Iltapäiväkahvit 28.9.2023

Korkeakoulujen valtionrahoituksen kohdentamisen keskeisiä periaatteita 2025-2028

- Ennakoitavuus
- Vahva koulutuksen ja tutkimuksen yhteys
- Tilaa korkeakoulun autonomialle, strategiatyölle (profiloituminen) ja johtamiselle
- Vähän ja selkeitä rahoituskriteereitä
- Useamman vuoden tulosten huomioon ottaminen tuo vakautta malliin

Rahoitusmallin peruselementit 2025-2028

- Tulevaisuuden kyvykkyyksiä luova **strategiarahoitus**
- Tuloksiin perustuva **indikaattoripohjainen** koulutuksen ja tutkimuksen **rahoitusosio**.
- **Valtakunnalliset tehtävät yliopistoilla.**
- Rahoitusmallin laskentakriteereihin tehdään kaudelle 2025-2028 **vain** hallitusohjelmasta esiin nousevat **välttämättömät muutokset** ja mahdolliset tekniset tarkistukset.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Koulutuksen rahoitusosio

OHRA-työryhmän 14.9. kokousaineiston pohjalta

Ensikertaisten määrän lisääminen ¹⁽³⁾

- Rahoitusmalleissa koulutuslaajennusten rahoituksen etupainotteisuutta vahvistetaan kohdentamalla **molemmilla sektoreilla, esim. 3-5 % rahoituksesta ensikertaisten uusien opiskelijoiden* määrän perusteella.**
  - Siirretäänkö ensikertalaisten uutta rahoituskriteeriä vastaava **osuus yliopistoissa strategiärahaosuudesta (ohjelmärahoituksen lopettaminen)?**
  - Siirretäänkö ensikertalaisten uutta rahoituskriteeriä vastaava **osuus koulutuskokonaisuuden sisällä ammattikorkeakouluissa jatkuvan oppimisen rahoitustekijästä ja mahdollisesti osin ammattikorkeakoulututkinnoista, jotka ovat tällä hetkellä sektorikohtaisissa rahoitusmalleissa ylikorostuneita?**

*ei aiempaa kk-tutkintoa eikä aiempaa kk-opiskeluoikeutta Suomessa, ei koske lukuvuosimaksuvelvollisia

Ensikertaisten määrän lisääminen ²⁽³⁾

- Rahoitusmalleissa tutkintojen kasautumisen vähentämiseksi **toisen saman tasoisen tutkinnon kerrointa alennetaan** merkittävästi nykyisestä 0,7:stä.
  - Vähennystä perustelee ensikertaisten osuuden kasvattaminen.
  - Toista tutkintoaan suorittavat voivat usein myös hyväksi lukea aiempia opintojaan osaksi uutta, saman tai lähialan tutkintoa. Tämä vaatii ensikertaisia opiskelijoita vähemmän opetus- ja ohjausresursointia korkeakoululta.

Ensikertaisten määrän lisääminen 3(3)

- Koulutuksen kasaantumisen ehkäisemisen toimenpiteitä **edistetään sopimustavoitteiden ja informaatio-ohjauksen kautta.**
  - HO: Korkeakoulutettujen määrän kasvattamista koskevan tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että nykyistä suurempi osuus koulutuksesta on koulutustasoa nostavaa. **Hallitus käynnistää toimenpidekokonaisuuden korkeakoulutuksen tarpeettoman kasautumisen ehkäisemiseksi.** ...Toimenpiteet valmistellaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään vuoden 2024 kehysriiheen mennessä.
  - Hyödynnetään lainsäädännön tarjoamat mahdollisuudet täysimääräisesti, ml. siirtymät
  - OKM laatii keväällä 2024 ministeriön ja korkeakoulujen välisten sopimusneuvottelujen ja korkeakoulujen johdon tueksi **korkeakoulutuksen tila** -aineiston, jossa tietoaineistoa nykytilasta ja korkeakoulukapasiteetin vaikuttavammasta käytöstä.

Koulutuksen läpäisyn vahvistaminen

- Vahvistetaan rahoitusmallien kannusteita sille, että korkeakoulut järjestävät opintoprosessit sekä tuki- ja ohjauspalvelut siten, että määräajassa tutkinnon suorittaminen mahdollistuu:
  - **tutkinto suoritettu määräajassa, kerroin 1,5 nostetaan enintään 2:een**
  - tutkinto suoritettu enintään 12 kk määräajan jälkeen, kerroin 1,3 säilyy samana
  - tutkinto suoritettu yli 12 kk määräajan jälkeen 1 säilyy samana

Opiskelupaikkoja → osaajia tulevaisuuden tarpeita vastaavasti

- Korkeakoulut ottavat opiskelijat ja päättävät opiskelijavalinnan perusteista. Kuinka turvataan ministeriön mahdollisuudet ohjata valtakunnallista korkeakoulutustarjontaa?
- Ministeriön ja korkeakoulujen välisissä sopimuksissa **sovitaan tutkintotavoitteista kaudelle 2025-2028 ja näkymästä vuodelle 2035.**
  - Yliopistojen kandidutkinnot ja tohtoritutkinnot sekä ammattikorkeakoulujen ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot sovitaan korkeakoulukohtaisina tavoitteina.
  - Yliopistojen ylemmät korkeakoulututkinnot ja ammattikorkeakoulututkinnot sovitaan alakohtaisina tavoitteina.
- Lisäksi **joidenkin koulutusten sisäänottomäärien kasvattamisesta** (esim. varhaiskasvatus, sosionomi) **tai vahvistettavista osaamisalueista** (esim. puhdas siirtymä, datatalous) **voidaan ohjeistaa** OKM:n sopimuskauden 2025-2028 valmistelun ohjekirjeessä **TAI tarvittaessa sopia** tarkemmin ministeriön ja korkeakoulujen välisissä sopimuksissa.
- Onko korkeakoulujen **rahoitusmalleissa** edelleen tarpeen säilyttää **sovittavien tavoitteiden ja määrärahojen välinen yhteys** (yliopistojen suoritettujen ylempien kk-tutkintojen ja ammattikorkeakoulututkintojen tutkintomäärän alaryhmittäinen rahoitusraja)? Mikä on ohjattavuus ja asetettavien tavoitteiden merkitys, mikäli nykyinen yhteys poistuisi?

Jatkuva oppiminen

- HO: Korkeakoulutuksen **maksuasetusten uudistaminen** opetuksesta perittävien maksujen osalta (avoin korkeakouluopetus, erilliset opinnot).
  - **Tavoitteeksi enimmäishinta**, jonka puitteissa korkeakoululla mahdollisuus autonomian puitteissa päättää perimästään hinnasta.
  - **Säilytetäänkö rahoitusmalleissa hallitusohjelman tavoitteiden edistämiseksi edelleen jatkuvan oppimisen osuus?** Ammattikorkeakoulusektorilla tätä voitaisiin vähän pienentää siirtämällä tästä osa ensikertaisten uusien opiskelijoiden osuuteen
  - Tulisiko rahoitusmalleissa kompensoitavista **avoimen opintopisteistä rajata pois ulkomailta suoritettavat opinnot** (mahdollinen siirtymäaika tiedonkeruun kehittämiseksi)?
- **Lisätään jatkuvan oppimisen tarjonnan näkyvyyttä ja houkuttelevuutta** maksullisena täydennyskoulutuksena.
  - Työelämälähtöiset pienet osaamiskokonaisuudet, jatkuvan oppimisen TKI, ...
  - Koulutusta voidaan rahoittaa myös julkisilla ostoilla tai rahoituspäätöksillä.
  - Hyödynnetään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen hankintaa työvoimakoulutuksena ja jatkuvan oppimisen palvelukeskusta rakennemuutoksiin vastaavan korkeakoulutuksen hankkijana Jatkovalmistelu hallinnonalojen välisenä yhteistyönä.

Kansainväliset opiskelijat ja heidän integroituminen suomalaiseseen yhteiskuntaan kestäväällä tavalla

- **Tulisiko lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden suorittamat tutkinnot ja heidän työllistymisensä huomioidaan kaudella 2025-2028 edelleen rahoituslaskennassa kuten muidenkin suorittamat tutkinnot ja työllistyminen?**
  - Täyskatteellisuutta kohti menevä lukuvuosimaksulainsäädäntö voi tulla voimaan aikaisintaan vuonna 2025 ja koskee vasta tämän jälkeen opintonsa aloittavia. Korkeakouluissa ennen uudistuksen voimaantuloa opintonsa aloittavilta ei voida periä nykyistä korkeampia lukuvuosimaksuja. Opiskelijat sitovat kuitenkin korkeakoulujen resursseja.
  - Joillakin korkeakouluilla EU/ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden osuus on merkittävä. Sopimuskaudella 2025-2028 ei ehdi merkittävässä määrin tulla täyskatteellisia opiskelijoita ja heidän suorittamia tutkintoja (vuoden 2028 rahoitusta määritettäessä käytetään vuosina 2024-2026 suoritettuja tutkintoja).
  - Täyskatteellisuuden siirtymisen vaikutukset rahoitusmalleihin valmistellaan erikseen, kun lukuvuosimaksulainsäädännön sisältö ja sen voimaantuloaika on ratkaistu.
- Mikäli luovutaan strategiarahoituksen ohjelmarahoituksesta, ml. kansainvälisyyttä koskeva ohjelmaosuus, korkeakoulujen **kansainvälistymistä ja tähän liittyvää korkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä voidaan tukea niiden profiilin mukaisesti strategiarahoituksella.** Tässä kokonaisuudessa tai korkeakoulujen harkinnanvaraisesta rahoituksesta voidaan tukea myös toiminnallisesti kaksikielisten tutkintojen tarjontaa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tutkimuksen rahoitusosio

OHRA-työryhmän 14.9. kokousaineiston pohjalta

Laadukkaan tutkimuksen toimintaedellytykset ja kansainvälisiä osaamiskeskittymät

- OKM:n hallinnonalalle kohdistettava **TKI –rahoituksen lisäys käsitellään korkeakoulujen osalta harkinnanvaraisena valtionrahoituksen laskennallisen rahoitusmallin ulkopuolella** erityisesti rahoituksen vuosierien vaihtelusta johtuen.
- **Harkitaan ammattikorkeakoulujen TKI-toimintaan olevan erityisrahoituksen sisällyttämistä osaksi rahoitusmallilla jaettavaa valtionrahoitusta.**
  - Tällä hetkellä TKI-erityisrahoituksen jako on täysin laskennallista ja täten loogisesti osa rahoitusmallia.
  - Mikäli rahoitus sisällytettäisiin rahoitusmallilla jaettavaan rahoitukseen, tulisi TKI-toiminnan osuutta ammattikorkeakoulujen rahoitusmallissa nostaa 1 %-yksiköllä vähentäen vastaava osuus koulutuksen kokonaisuudesta (esim. työllistymisen nykyisestä 6 %).
- Tarvitaan **keskustelua ja ekosysteemyhteistyötä** korkeakoulujen, eri rahoittajatahojen ja OKM:n kesken **kasvualoista, huoltovarmuudesta ja näiden koulutus- ja TKI –tarpeisiin vastaamisesta** → kytkentä strategiarahoituksen kohdentamiseen?
- Seurataan **tutkimuksen ja tutkijan vastuullisen arvioinnin menetelmien** kehitystä ja tarkastellaan mahdollisuuksia ottaa tämä huomioon ohjauskäytänteiden kehittämisessä kauden 2025-2028 jälkeen.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Strategiarahoitus

OHRA-työryhmän 14.9. kokousaineiston pohjalta

Korkeakoulujen profiloituminen ja yhteistyö

- **Luovutaanko strategiarahoituksessa valtakunnallisesta ohjelmarahoituksesta?** Strategiarahoitus on korostetusti korkeakoulun strategiseen kehittämiseen kohdennettua harkinnanvaraista rahoitusta.
  - Korkeakoulun profiloitumisen tukemiseksi kyvykkyyksien luomiseen ja
  - korkeakoulujen yhteistyöjärjestelyihin (esim. temaattinen alakohtainen koulutus- ja TKI-yhteistyö), jotka tehostavat resurssien käyttöä.
- **Pienennetäänkö ohjelmarahoituksen poistumisen seurauksena yliopistosektorilla strategiarahoituksen osuutta 10 %:iin (nykyisin 15 %) ja pidetäänkö ammattikorkeakoulusektorilla osuus ennallaan (5 %).**
- Läpinäkyvyyden lisäämiseksi strategiarahoituksen kohdentamisessa hyödynnettävän **investointisuunnitelman** sisältöä uudistetaan.
  - Korkeakoulun laatiman investointisuunnitelman pohjalta rahoitettavat kehittämiskohteet, niiden tavoitteet ja seurantamittarit kirjataan ministeriön ja korkeakoulun väliseen sopimukseen.
  - Otetaan huomioon toimenpiteiden laajuus ja sen edellyttämä rahoitustarve.
  - Korkeakoulun on myös omalla muulla perusrahoituksella tai täydentävällä rahoituksella (esim. ekosysteemiosapuolten rahoitus) osallistuttava kehittämistoimenpiteen rahoittamiseen.

Johtaminen, työ- ja opiskeluhyvinvointi ja osaamisen kehittäminen

- Säilytetäänkö koulutuksen laadun ja opiskelijahyvinvoinnin kehittämisen kannustamiseksi **rahoitusmalleissa edelleen opiskelijapalaute sekä työllistymisen osana uraseurantakysely?**
- **Harkitaanko tuloksellisuuden huomioon ottamista laskennallisen rahoitusmallin ulkopuolella erillisenä kannustepalkkiona** vaikeammin mitattavien toimien kohdalla?
  - Esim. vaikuttavuus, saavutettavuus, monimuotoisuus tai opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvointi.
  - Mikäli erilliset kannustepalkkiot otetaan käyttöön, arviointien toteutusvastuu annettaisiin korkeakouluyhteisölle ja sidosryhmille.

	Kausi 2021-2024	Kausi 2025-2028
Koulutus	42 %	47 %
• <i>Ensikertaiset uudet opiskelijat</i>	-	5 % (-3 %)
• <i>Suoritetut ylemmät kk-tutkinnot</i>	19 %	19 %
• <i>Suoritetut alemmat kk-tutkinnot</i>	11 %	11 % (-13 %)
• <i>Jatkuva oppiminen</i>	5 %	5 %
• <i>Työllistyminen ja työllistymisen laatu</i>	4 %	4 %
• <i>Opiskelijapalaute</i>	3 %	3 %
Tutkimus	34 %	34 %
• <i>Julkaisut</i>	14 %	14 %
• <i>Kilpailtu tutkimusrahoitus</i>	12 %	12 %
• <i>Suoritetut tohtorin tutkinnot</i>	8 %	8 %
Koulutus- ja tiedepolitiikan tavoitteet	24 %	19 %
• <i>Strategiaperusteinen rahoitus</i>	15 %	10 %
• <i>Valtakunnalliset tehtävät</i>	9 %	9 %

**Yliopistojen
rahoitusmallin
perusrakenne 2025-
2028, mikäli edellä
olevia ehdotuksia
viedään eteenpäin**

**Vuonna 2023
rahoitusmallissa
1 % -yksikkö
~18,1 milj. euroa**

	Kausi 2021-2024	Kausi 2025-2028
Koulutus	76 %	76 %
• <i>Ensikertaiset uudet opiskelijat</i>	-	5 % (-3 %)
• <i>Suoritetut ammattikorkeakoulututkinnot</i>	56 %	55- (-56 %)
• <i>Ammatillisessa opettajankoulutuksessa suoritettut opinnot</i>	2 %	2 %
• <i>Jatkuva oppiminen</i>	9 %	5 % (-6 %)
• <i>Työllistyminen ja työllistymisen laatu</i>	6 %	6 %
• <i>Opiskelijapalaute</i>	3 %	3 %
TKI -toiminta	19 %	19 %
• <i>Julkaisut, taiteellinen toiminta, AV –aineistot, TVT -ohjelmat</i>	2 %	2 %
• <i>Ulkopuolinen t&K –toiminnan rahoitus</i>	11 %	11 %
• <i>Suoritetut ylemmät AMK -tutkinnot</i>	6 %	6 %
Koulutuspolitiikan ja tutkimus- ja kehittämispolitiikan tavoitteet	5 %	5 %
• <i>Strategiaperusteinen rahoitus</i>	5 %	5 %

AMK:jen rahoitusmallin perusrakenne 2025-2028, mikäli edellä olevia ehdotuksia viedään eteenpäin

Mikäli TKI –toiminnan vahvistamisen 10 milj. euroa siirtyisi osaksi laskennallista rahoitusta:

- **TKI –toiminta 19 % -> 20 %** (osaksi jotain olemassa olevaa tekijää +1 % tai uusi tekijä)
- **Koulutus 76 % -> 75 %** (esim. työllistyminen ja työllistymisen laatu – 1 % -yksikkö)

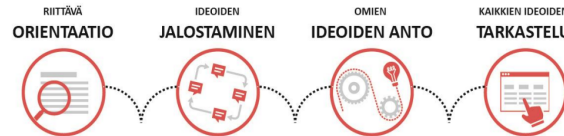
Vuonna 2023 rahoitusmallissa 1 % -yksikkö ~8,8 milj. euroa

Sidosryhmäkysely lokakuussa

Kyselyn tavoite on osallistaa korkeakoulu yhteisöä ja sidosryhmiä valmisteluun

- Korkeakoulujen rahoitusmallien uudistamisen suuntaviivat, rahoitustekijät
- Ohjauksen instrumentit → korkeakoulujen yhteiset tavoitteet korkeakoulujen 2025-2028 sopimukseen

Ideatehdas työskentely: ideoi – arvioi - jalosta

Ideatehdas on yhteiskehittämisen ratkaisu, jonka avulla esitetään tavoitteet, kerätään ideat ja jalostetaan niitä konkreettisiksi ratkaisuiksi. Osallistuminen on mahdollista kaikilla älykkäillä päätelaitteilla ajasta ja paikasta riippumatta.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kiitos!

maarit.palonen@gov.fi
ulla.makelainen@gov.fi